

KIZILÇAM

Pinus Brutia

Türkiye'deki ormanların %62 si ibreli ağaçlardan oluşmaktadır.

Ege ve Akdeniz bölgesi asli ağaç türü olan Kızılçam ülkemizde 5 milyon hektara ulaşan yayılış alanı ile, ülkemiz ormanlarında en geniş alanı kaplayan bir türümüzdür.

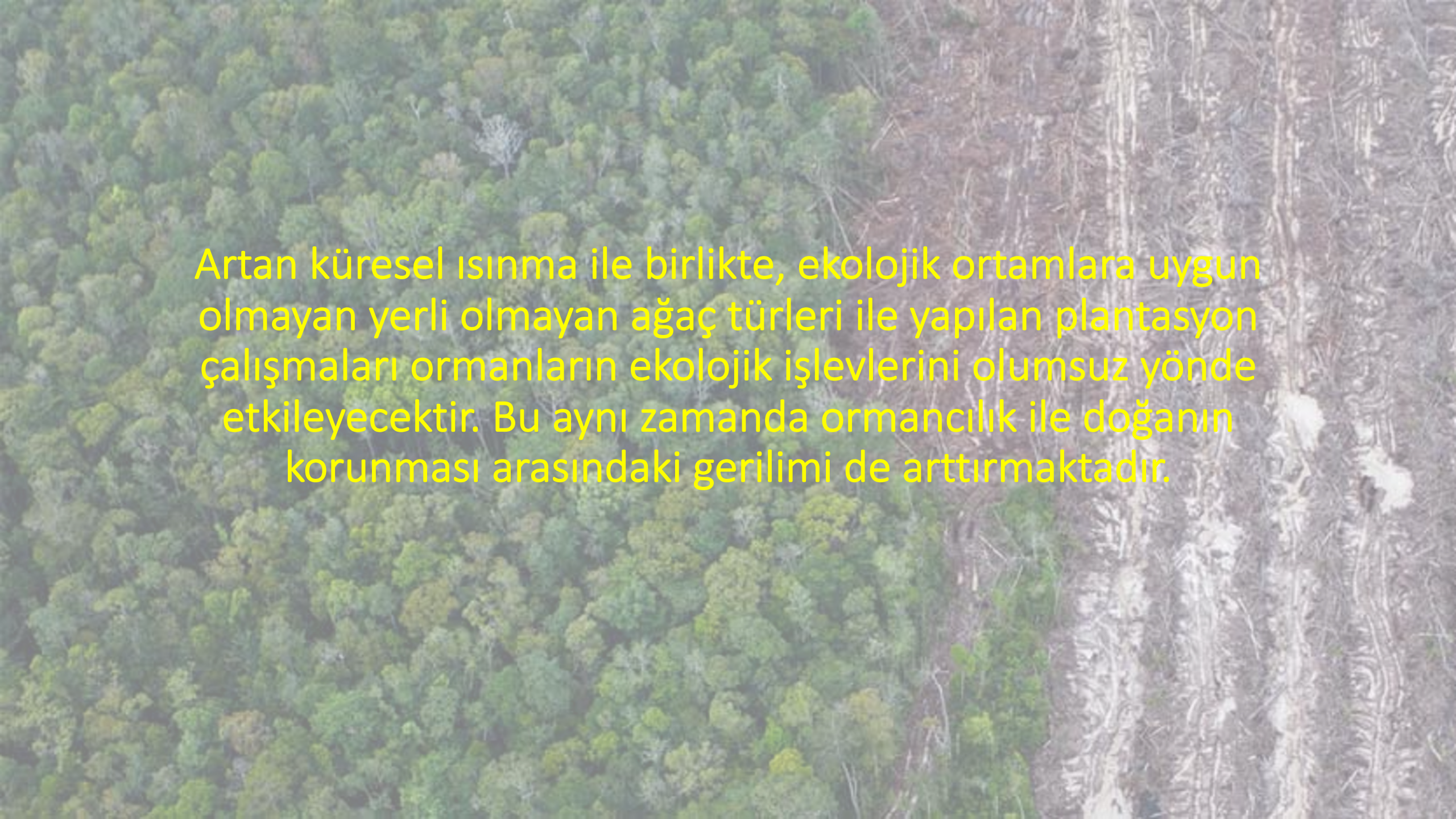

- amgiller (Pinaceae) familyasından Doęu
- Akdeniz'e özgü 5-20 m. boylarında hızlı büyüyen
- ve ışığı seven kalın dallı bir am türüdür
- Akdeniz İkliminin görüldüęü Ege ve Akdeniz
- Bölgelerinde çok bulunurlar.
- Deniz seviyesinden 1000-1300 m yükseklięe kadar
- ulařabilirler.
- Sadece Türk ormancılığında değil,
- yabancı kaynaklarda da son dönemde
- Türk amı – Türk Kızılamı olarak
- kullanımı yaygınlaşmaktadır.

- Kızılçam fidanı, gövde boyunun 12 katı kadar kök geliştirebilir.
- Bir kızılçam ağacı 20 yaşına kadar 200 kg civarında oksijen üretir.

Artan küresel ısınma ile birlikte, ekolojik ortamlara uygun olmayan yerli olmayan ağaç türleri ile yapılan plantasyon çalışmaları ormanların ekolojik işlevlerini olumsuz yönde etkileyecektir. Bu aynı zamanda ormancılık ile doğanın korunması arasındaki gerilimi de arttırmaktadır.

Orman Yangınları ve Kızılçam

Akdeniz ikliminin tipik bir özelliği olan şiddetli yaz kuraklığı, Akdeniz havzasında yangın sıklığını artıran önemli bir etmendir .

Yüksek sıcaklık ve düşük miktarda yağışla birlikte düşük nem koşullarının bulunması, ormanda bulunan yanıcı maddeleri yangına karşı daha duyarlı hale getirmekte ve yangın çıkma olasılığını artırmaktadır.

Ege ve Akdeniz bölgesi aslı ağaç türü olan Kızılçam ülkemizde 5 milyon hektara ulaşan yayılış alanı ile, ülkemiz ormanlarında en geniş alanı kaplayan bir türümüzdür. Bundan dolayı kızılçam meşcerelerinde yapılacak her türlü ormancılık faaliyetlerinin, bilim ve tekniğin gereklerine göre yönetilmesi, bu önemli kaynağın devamlılığı yönünden özel bir önemi vardır.

Yapraklı ağaçlara ekolojileri gereği 1000 mt. üzerinde az rastlanmaktadır. Bundan dolayı istediğimiz yere yapraklı ağaçları dikemeyiz. Örneğin meşe ağacı özellikle ilk yaşlarda yarı ı ışık gölge ağacıdır.

Yani meşenin ekolojisi gereği özellikle ilk yaşlarda " Annesinin kanatları altında " olması gerekmektedir. Açık alana dikilen meşeler dondan ve uzun sıcak günlerden etkilenmektedir.

"Kızılçam ağaçları küllerinden yeniden doğar" *

- Ege ve Akdeniz'de yüzlerce yıldır sık sık çıkan yangınlar sebebi ile evrimleşen kızılçamlar yangına adapte olmuş bir türdür.
- Yangın sırasında yanmayan ve sıcaklık etkisi ile açılan kozalaklardaki tohumlar, yangın sırasında yanan kalın ölü örtüden dolayı açığa çıkan toprak ile buluşmaktadır. Buna ormancılıkta yangın kültürü denmektedir.
- Uzun sıcak ve kurak günlere dayanıklı, derinliği az olan toprak koşullarına karşı dirençli asli orman ağacı olan kızılçamı dikmezsek ormanlaştırma ve yanık alan ağaçlandırma projelerinde başarılı olamayız."

- Ancak bu türler yangına adapte olmuş türlerdir. Ve yangın sonrası yeniden doğal olarak alana kolayca gelmektedirler.
- Bunun sebebi kızılçam kozalak ve tohumlarının yangından zarar görmemesidir.
- Yangın sonrası kozalaklardaki tohumlar külün içine düşmektedir. Bu tohumlar yangını takip eden bahar ayında çimlenmekte ve yanan alana m2 ye onlarca fidan gelmektedir. Yangın görmemiş kızılçam ormanlarında ağaçlardan dökülen kuru yapraklar kalın bir tabaka halinde birikmekte tohumlar toprağa ulaşamadığı için çimlenememekte , çimlenenler ise yaz kuraklığını atlatabadıkları için kurumaktadır. Bitki örtüsünün de gövde ve sürgünleri yansa da kökler yanmamakta yine bir sonraki baharda 1-1,5 mt. boyunda sürgün verebilmektedir.
- Bu nedenle yanan kızılçam ormanları ve maki bitki örtüsünün yerine sadece yanan alanların koruma altına alınması ve bir sonraki baharın beklenmesi durumunda fidan ve diğer çalı ve otsu türlerin yeniden sahaya gelmesi mümkündür. Bu noktada yeterince tohum olmayan yerlere civardaki yanmamış ormanlardan toplanan tohumlar serpilerek ormanlaştırmaya yardımcı olmaktadır.

Yangına karşı bazı uyumsal özellikler evrimleşmesini sağlamıştır.

- **Dayanıklı kabuk oluşturma**
- Yeniden filizlenme
- Yangınla uyarılan çimlenme
- **Tohum tutma ve yangınla uyarılan tohum salınımı**
- Yangınla uyarılan çiçeklenme
- **Erken yaşlarda üremeye başlama**

Yaşlı bir ağacın
büyümesinin ve
hayatının kayıtlarını
tutması gibi, yerküre de
geçmişinin ve anılarının
kaydını tutar.

Çam ağacı
milyonlarca yıldır
Anadoluda var
olmuştur.

ABD gibi başka bir ülkeden ülkemize gelmemiştir, Bunun en iyi ispatı Çam ağacı fosil ormanlarıdır.

(Manisa'nın merkez Yunusemre ilçesinde 16 ila 21 milyon yıl öncesine tarihlenen "Osmanlıcalı fosil ağaç ormanı" bulunmaktadır.)

Yangın sonrası yapılacak ağaçlandırma çalışmalarında,

- Bölgede doğal yayılış gösteren türlerin kullanılması çok önemlidir.
- Çünkü bu türler o bölgenin ekolojik koşullarına uyum sağlamışlardır.
- Aksi takdirde bölgeye getireceğiniz farklı türler o bölgedeki ekolojik faktörlere uyum sağlayamayabilir.
- Mevcut biyolojik çeşitliliği olumsuz yönde etkileyebilir.
- Farklı böcek zararları ve hastalıkların ortaya çıkmasına neden olabilir. *

Son zamanlarda bilgiye dayalı olmayan fikirler dolaşmakta. Yanan ormanların yerine zeytin, ceviz, meşe veya başka meyve fidanları dikelim fikri yaygınlaşmakta.

Ancak;

1- Her ormanda olduğu gibi kızılçam ormanları ve makilikler de milyonlarca canlıya ev sahipliği yapmaktadır. Bu canlıların tamamı ekosistemin devamı için gereklidir. Bu alanlar zeytinliğe veya meyve bahçesine çevrilirse milyonlarca canlı çeşidi yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır.

2-Zeytinlikler ve meyve bahçeleri iyi bir bakım olmazsa verim vermez. Bu bakımlar hem sulama hem de ilaçlamadır. Milyonlarca ağacın sulanması neredeyse imkânsızdır. Ayrıca bu kadar ağacın ilaçlanması ise tam bir doğal ve finansal felakettir.

3-Tarım arazilerine musallat olan birçok zararlı böceğin doğal ilacı olan faydalı böcekler ve kuşlar bu ormanlarda yaşamaktadır. Bu ormanların yok edilmesi ile onlar da yok olacaktır.

4-Kızılçam ve makiliklerin bulunduğu yerler genellikle zayıf bir toprağa sahiptir. Orada bu türler bile zor yaşarken verimli zeytinlik veya meyve bahçeleri kurmak hayalden ibarettir.

- Özetleyecek olursak orman tarımın sigortasıdır. En iyi ormancılık doğayı taklit ederek yani doğada önceden ne varsa aynısını yerine koyarak yapılan ormancılıktır...

Uzun sıcak ve kurak günlere dayanıklı, derinliği az olan toprak koşullarına karşı dirençli asli orman ağacı olan ve yangına karşı yüzlerce yıllardır evrimleşen kızılçamı dikmezsek ormanlaştırma ve yanık alan ağaçlandırma projelerinde başarılı olamayız. Tersi , ormancılık bilimine de aykırıdır.

